CAHULENII ÎN APĂRAREA INDEPENDENȚEI: STUDIU DE CAZ ASUPRA VETERANILOR DIN COMUNA CUCOARA

THE PEOPLE OF CAHUL IN DEFENSE OF INDEPENDENCE: A CASE STUDY ON THE VETERANS OF CUCOARA COMMUNE

Arina ANASTASIU,
Specialitatea Istorie și Educație pentru Societate, gr. IES 2401,
Coordonator științific: **ION GHELEȚCHI**, dr., lector univ.,
Centrul Universitar „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
al Universității Tehnice a Moldovei

Rezumat: *Acest studiu realizează o analiză aprofundată a rolului determinant pe care l-au avut locuitorii raionului Cahul în procesul de consolidare a suveranității Republicii Moldova, evidențiind dârzenia voluntarilor proveniți din mediul rural. Studiul își orientează atenția asupra comunei Cucoara, examinând modul specific în care identitatea locală și spiritul comunitar au servit drept catalizatori pentru mobilizarea cetățenilor în timpul conflictului din 1992. Pentru a asigura un grad înalt de autenticitate, demersul științific*

valorifică instrumentele istoriei orale, integrând mărturii directe care dezvăluie latura umană și psihologică a experiențelor trăite pe front. Cercetarea documentează acte de curaj remarcabile și destine individuale, precum cel al eroului Vladimir Reuțchi, salvând de la uitare fapte de vitejie mai puțin explorate în istoriografia oficială. Sunt analizate condițiile dificile de pe platourile de la Cocieri și Tighina, oferind o perspectivă clară asupra asimetriei dintre forțele de voluntari și unitățile militare profesioniste. Lucrarea pune în lumină și efortul colectiv al celor rămași acasă, care au asigurat ordinea publică prin unități de gardă locală, demonstrând o solidaritate socială exemplară. Prin evidențierea precisă a combatanților din satele Cucoara și Chircani, studiul transformă datele statistice într-un omagiu adus celor 86 de voluntari care și-au asumat datoria față de patrie. Analiza subliniază necesitatea conservării memoriei colective locale, considerând-o un pilon indispensabil pentru înțelegerea corectă a istoriei naționale contemporane. În final, studiul argumentează că lecția de patriotism oferită de generația anului 1992 trebuie să rămână un punct de referință constant în educația și identitatea generațiilor viitoare.

Cuvinte-cheie: *Cahul, Comuna Cucoara, veterani de război, independența Republicii Moldova, memorie colectivă, patriotism*

Abstract: *This paper provides an in-depth analysis of the decisive role played by the residents of Cahul District in the process of consolidating the sovereignty of the Republic of Moldova, highlighting the resilience of volunteers from rural areas. The study focuses its attention on Cucoara Commune, examining the specific way in which local identity and community spirit served as catalysts for citizen mobilization during the 1992 conflict. To ensure a high degree of authenticity, the scientific endeavor utilizes the tools of oral history, integrating direct testimonies that reveal the human and psychological side of the experiences lived on the front. The research documents remarkable acts of courage and individual destinies, such as that of the hero Vladimir Reuțchi, saving from oblivion feats of bravery less explored in official historiography. The difficult conditions on the plateaus of Cocieri and Tighina are analyzed, offering a clear perspective on the asymmetry between volunteer forces and professional military units. The paper also sheds light on the collective effort of those who remained home, who ensured public order through local guard units, demonstrating exemplary social solidarity. By precisely documenting the combatants from the villages of Cucoara and Chircani, the study transforms statistical data into a tribute to the 86 volunteers who assumed their duty to the fatherland. The analysis emphasizes the necessity of preserving local collective memory, considering it an indispensable pillar for the correct understanding of contemporary national history. Finally, the study argues that the lesson of patriotism offered by the generation of 1992 must remain a constant point of reference in the education and identity of future generations.*

Keywords: *Cahul, Cucoara Commune, war veterans, independence of the Republic of Moldova, collective memory, local history*

Bibliografie:

1. Arhiva Primăriei comunei Cucoara, raionul Cahul. Registrul de evidență a participanților la conflictul armat pentru integritatea Republicii Moldova din 1992.
2. Cartea Memoriei: Recunoștință în memoria eroilor căzuți pentru independența și integritatea Republicii Moldova. Chișinău, 2012. Ministerul Afacerilor Interne, Instrumentul Bibliometric Național. Disponibil la: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Cartea_MEMORIEI.pdf [accesat: 15 aprilie 2026].

3. CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA. Hotărârea nr. 14 din 02.05.2017 privind interpretarea articolului 11 din Constituție, Convenția cu privire la principiile reglementării pașnice a conflictului armat din Zona Nistreană a Republicii Moldova. Disponibil la: https://constcourt.md/public/ccdoc/hotariri/ro-h1402052017rof1d14.pdf [accesat: 15 aprilie 2026].
4. Legea Nr. 691 din 27-08-1991 privind Declarația de independență a Republicii Moldova, publicată în Monitorul Oficial nr. 118 din 27-08-1991. Disponibil la: https://www.constcourt.md/public/files/file/Baza%20legala/Declaratia_rom.pdf [accesat: 15 aprilie 2026].
5. Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 234 din 03.12.1996 privind includerea în lista pe vecie a efectivului BPDS a sergentului de poliție Reuțchi Vladimir Gheorghe. Disponibil la: https://mai.gov.md/ro/news/bpds-fulger-si-comemorat-politistii-eroi-cazuti-la-datorie-razboiul-de-la-nistru [accesat: 15 aprilie 2026].
6. PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CAHUL. 34 de ani de la izbucnirea războiului de pe Nistru, marcați printr-un eveniment comemorativ la Cahul. 2 martie 2026. Disponibil la: https://cahul.md/ro/Nout%C4%83%C8%9Bi/34-de-ani-de-la-izbucnirea-razboiului-de-pe-nistru-marcati-printr-un-eveniment-comemorativ-la-cahul [accesat: 15 aprilie 2026].
7. Primăria comunei Cucoara, raionul Cahul. Sediul administrativ: str. Vladimir Reuțchi, nr. 14, MD-3919, Republica Moldova.
8. Toma, Tetiana. Mărturii de istorie orală. Războiul din Transnistria, Galați University Press, 2020, 204 p.